

L N B

L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

LNB PRESES APSKATS

03-12-2021

Sagatavoja:

INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Miera mirkli, ko sniedz grāmata

Dzirdēts, ka pandēmijas, īpaši mājsēdes, laikā arī bērni, pusaudzī vairāk sākuši lasīt grāmatas. Par to uz sarunu aicināju Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāju SILVIJU TRETJAKOVU.

JĀNIS GABRĀNS

- Kā bērni lasījuši grāmatas šajā laikā?

- Šonedēļ notika 414 bibliotēkuru seminārs tiešsaistē, un Suntužu vidusskolas bibliotekāre stāstīja, ka viņa, lai vairāk iesaistītu bērnus, kā starpniekus iesaista viņu vecākus, kuri labprāt tam atsaucas. Domāju, tā ir kā ķēdes reakcija, ja vecāki vairāk laika pavada pie grāmatām, arī bērni pārņem šo paraugu, pēta, lasa grāmatas, kas pieejamas. Tāpēc ir bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas projekts, kas darbojas nu jau 20 gadus. Sākumā tā bija tikai bērnu žūrija, bet 2012.gadā iesaistījām arī vecākus, lai viņi labāk saprastu, ko bērni šajā programmā dara. Lai bērni redz, ka arī vecāki ir lasītāji, tā veidojas grāmatu lasītāju kopiena. Programma aptver lasītāju vecumā no pieciem gadiem līdz sirmgalvijiem, jo iesaistās arī vecvecāki.

- Kāds lasīšanas veicināšanas programmām ir atbalsts no valsts?

- Ar prieku varu teikt, ka šogad valsts finansējums programmai bija divas reizes lielāks nekā iepriekšējos gados. Tas ļāva nopirkt krietni vairāk grāmatu, grāmatas, kas sadalītas lasītājiem, kopumā sver astoņas tonnas! Turklāt grāmatas saņēmuši lasītāji ne tikai Latvijā, bet visā plašajā pasaulē, arī 71 latviešu diasporas centrā 30 pasaules valstīs, kur darbojas šī programma. Tās ietvaros esam nopirkuši 19 310 grāmatas bibliotēkām, skolām, diasporas cen-

■ Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāja Silviya Tretjakova Jāņa Baltvilka balvu bērnu literatūrā pasniegšanas ceremonijā.

Foto: LETA

triem. Šogad Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas programmā piedāvājam 28 brīnišķīgu grāmatu izlasi.

- Kā notiek grāmatu izvēle?

- Tas nav vienkārši, un mēs jau gribētu redzēt vairāk grāmatu. Piemēram, Zviedrijā līdzīgā programmā piedāvā simts darbus. Izlase veidojas šādi: Bērnu literatūras centra darbinieki, bibliotekāri izlasa visu, kas atbilst programmas mērķiem, proti, lai tā būtu lasītāriem veicinoša grāmatu dažādām vecuma grupām. Tiek izvēlēti aptuveni 100 darbi, ko tālāk piedāvā ekspertu komitejai, kas izlasa un tad diskutē, kas dažkārt ir ļoti karstas, izlemj, kura grāmata kurai vecuma grupai pienākas. Izstrādāti desmit principi, pēc kuriem notiek atlase, lai šī programma būtu interesanta pilnīgi visiem, sākot no bērnu grāmatām pašiem mazākajiem, lai viņiem būtu prieks iesaistīties programmā. Gādājam, lai būtu dažādība, lai interesanti lasīt gan puisiem, gan meitenēm. Prioritāte ir oriģinālīteratūrai, ja tulkotajam darbam un oriģinālīteratūrai ir līdzīga tematika, priekšroka pašmāju autoriem.

- Izvēloties grāmatas programmai, jāprot lasīt ar bērna acīm, nevar pēc pieaugušā cilvēka standartiem teikt, kas bērnam derīgs, kas nē.

- Programma ir pedagoģiska, tajā neizvēlas rozā princesu grāmatas. Ja bērnam grāmatnīcā ļautu ņemt tikai to, kas patīk, viņš paņemtu grāmatas, kam vāki ir Bārbijām, zeltā, sudrabā, jo uz strādā reklāma, viņiem tie kodi zināmi. Mūsu žūrijā tādas grāmatas nav un nebūs, mēs piedāvājam augstas klases literatūru, kas ir interesanta, piemērota dažādiem līmeņiem. Tās visas ir labas grāmatas. Mēs zinām, ka Hansa Kristiana Andersena prēmijas laureāta grāmata, kas stāsta par tuvinieku pēdējām dienām, nebūs tā, kam bērns iedos pirmo vietu, bet viņš cita starpā būs šo vērtīgo darbu izlasījis. Bērniem, kas piedalās programmā, veidojas plašs priekšstats par grāmatām. Mēs esam kā pamudinājums izlasīt to vai citu grāmatu.

- Vai programma ir atbalsts Latvijas grāmatniecībai?

- Protams, un tas ir vēl viens liels tās nopelns. Katrs izdevējs,

kura grāmatas nonākušas izlasē, vienā dienā var nopelnīt ievērojamu summu, jo valsts nopērk daudz eksemplāru. Vēl jau bibliotēkas nopērk papildu eksemplārus, lai bērniem nav jāgaida rindā lasīšanai.

Bet kopumā Latvijas grāmatniecībai ir grūti laiki, to rāda Nacionālās bibliotēkas Bibliogrāfijas institūta apkopotā statistika. 2019.gadā bērniem tika izdotas 330 nosaukumu grāmatas, pērn – 256 nosaukumu, tas ir straujš kritums. Līdzīgas tendences vērojamas arī pieaugušo literatūrā. Ja pirms diviem gadiem kopējais izdoto grāmatu skaits bija 2100, pērn – tikai 1805.

- Ar ko kritums saistīts?

- Sakrīt ļoti daudzi faktori, pirmām kārtām tā ir pandēmijas ietekme. Ir trauksmes fons, kurā strādā autori, redaktori, izdevēji, tulkotāji. Arī izdevniecības, neziņot, kā situācijas attīstīties, piebremzē darbību. Jau izskanējis, ka šobrīd ir problēmas ar papīra piegādēm, tas arī kļuvis dārgs. Jā, tipogrāfijas strādā labi, jo tām ir ļoti daudz pasūtījumu no citām Eiropas valstīm, bet to nevar teikt par izdevējdarbību. Piemēram,

Francijā aprēķināts, ka katrs iedzīvotājs pērn vidēji izlasījis astoņas grāmatas. Mums tāda pētījuma nav, bet tik daudz, visticamāk, nebūs. Domāju, tas atstās lielu iespaidu uz izdevējdarbību Latvijā, jo mazās izdevniecības, kas izdod vien dažas grāmatas gadā, nevarēs izdzīvot. Tām nepalīdzēs arī samazinātais PVN, bet paldies, ka tas ir noticis. Lai gan patiesībā grāmatām vajadzētu nulles PVN likmi, kā tas ir Lielbritānijā, jo mēs tāpat zaudēsim gados jauno lasītāju. Jaunieši brīvi lasa angļu valodā, kam viņiem lokālā literatūra, ja tā ir krietni dārgāka.

- Dzirdam vecākus sakām, ka bērni negrib lasīt. Kā to risināt?

- Jāsāk no pašām mazākajām dienām. Te varu minēt programmu "Grāmatu starts", kas ir lasīšanas veicināšanas programma bērnodrāža vecuma bērniem un darbojas visā valstī. Zinot, ka ģimenē ir mazi bērni, ģimēni uzaiņina uz bibliotēku, uz "Pūciņu skolu". Katrs bērns saņem mugursomu, kurā ir grāmata, maza piču lelle. Arī padomu grāmata vecākiem, kāpēc svarīgi lasīt bērnam priekšā jau no mazām dienām, kaut arī viņš varbūt vēl pat nesaprot. Priekšā lasīšana ir brīdis, kad vecāks velta visu uzmanību savam bērnam, tie ir miera mirkli, un tādus mūsu satrauktajā pasaulē vajag arvien vairāk. Tas palīdz saglabāt līdzsvaru.

- Palīdz bērnam arī iedot lasīšanas prieku?

- Jā, jo tas taču viņam saistās ar absolūti pozitīvām emocijām, un viņš vienmēr skatīsies uz grāmatu ar pozitīvām emocijām, nevis kā uz kādu mūžības blāķi, kas viņam nolikt priekšā un ko viņš nevar izlasīt.

Jā, īsās grāmatas izlasa ātrāk, bet mēs saņemam atgriezenisko saiti no bērniem, kuri pēc biežas grāmatas izlasīšanas raksta - bijis žēl, ka tā beigusies, viņi gribētu lasīt vēl. Šajā laikā, kad no viedierīcēm mūsu apziņā ienāk saurus tekstus, svarīgi caur bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas programmu piedāvāt bērniem lielo stāstu, kopsakarības, iejušanos, iespēju redzēt veselu pasauli, nevis vienu spožu uzzibsnījumu, kas, iespējams, nav pat nozīmīgs, bet panākts ar spožu mērķietu. Tāpēc svarīgi dailliteratūru pacelt pietiekamā uzmanības līmenī. □

Avots: Druva

Datums: 02-12-2021

Regīnai Ezerai veltīs virtuālu konferenci

Latvijas Universitātes (LU) Literatūras, folkloras un mākslas institūts sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB) piektdien, 3., un sestdien, 4. decembrī, rīkos virtuālu konferenci "Regīna Ezerā un Austrumeiropas literatūra".

Konferences idejas autoru vidū ir literatūrzinātnieki Anda Baklāne, Kārlis Vērdiņš, Jānis Ozoliņš, Artis Ostups un Ivars Šteinbergs. Tajā gaidāmi ārvalstu viesu priekšlasījumi, paneldiskusijas ar ievērojamu rakstnieku un teātra mākslinieku piedalīšanos, kā arī vietējo un kaimiņvalstu zinātnieku uzstāšanās ar referātiem. Konference norisināsies tiešsaistē, un to varēs skatīties gan sociālajā tīklā "Facebook", gan vairākās vietnēs internetā.

Konferences pirmā diena galvenokārt būs veltīta rakstniecēm, Regīnas Ezeras laikabiedrēm Baltijā un Austrumeiropā, bet otrajā dienā pētnieki vērsīs uzmanību uz Ezeras literāro mantojumu un tā interpretācijām teātra un kinomākslā.

Literatūrzinātnieks Jānis Ozoliņš teic, ka konference bija plānota jau pirms

gada, atzīmējot Ezeras deviņdesmitgadi, taču pandēmija mainīja sākotnējo ieceru un arī šogad pulcēt vienā telpā pētniekus no vairākām pasaules valstīm nav viegls uzdevums.

"Tomēr šis gads mums iemācījis, ka arī virtuālas norises var tikt organizētas kā vērienīgi un kvalitatīvi pasākumi, kas sniedz iespēju pievērst uzmanību šim notikumam plašākam kultūras interesentu lokam."

Regīna Ezerā ir viena no izcilākajām latviešu prozaikēm, kas vienlīdz spilgti rakstījusi romānus, īsprozu, publicistiskus darbus un dienasgrāmatas. Viņas 1977. gada romāns "Zemdegas" iekļauts Latvijas kultūras kanonā.

Konferences rīkotāju ieskatā, Ezeras darbi ir plaši tulkoti un publicēti ārvalstīs, tāpēc viņas literāro mantojumu nepieciešams skatīt ne vien lokālo, bet arī starptautisko literāro procesu kontekstā. Konferences pirmā diena norisināsies angļu valodā, jo uzstāties aicināti arī ārvalstu pētnieki, tādējādi izceļot kopšakarības, kas veidojas starp Baltijas un Austrumeiropas valstu literatūrām. Starp tiem ir Rietumu pasaulē at-

pazīstamību guvusī literatūras teorētiķe un pētniece Lora Doila, Austrumeiropas literatūras pētniece Sanja Bahuna. Savukārt Ezeras nozīmi latviešu literatūras kontekstā iezīmēs literatūrzinātniece Sandra Meškova no Daugavpils Universitātes.

Konferences otrās dienas aktivitātes notiks latviešu valodā, turklāt šajā dienā tiks vērstā uzmanība uz Ezeras literāro mantojumu un tā interpretācijām teātra un kinomākslā, tāpēc literatūrzinātnieku lokam pievienosies arī teātra zinātnieki un mākslinieki – Edīte Tišheizere, Dmitrijs Petrenko, režisori un aktieri Ināra Slucka, Jānis Znotiņš, kā arī dramaturģe un prozaiķe Rasa Bugavičute-Pēce.

Zinātniskajos lasījumos piedalīsies arī latviešu valodas un literatūras skolotājas, kas padziļināti pievērsušās Ezeras daiļrades pētniecībai – Lita Silova no Rīgas Franču liceja un Daiga Zirņīte no Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas.

Konferenci translēs tiešsaistē tīmekļvietnē "lnb.lv" un "lumfi.lv", interneta portālā "Delfi" un Latvijas kultūras izdevumu sociālā medija "Facebook" lapās. **KZ**

LETA

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 01-12-2021

Iepazīstinās ar Regīnas Ezeras literāro mantojumu

Ar vairāku liepājnieku piedalīšanos 3. un 4. decembrī norisināsies virtuālā konference "Regīna Ezera un Austrumeiropas literatūra". Liepājas Universitāti pārstāvēs Edgars Lāms, Zanda Gūtmane, Sigita Ignatjeva un Anda Kuduma, savukārt par R. Ezeras darbu interpretācijām teātra mākslā runās Dmitrijs Petrenko un Rasa Bugavičute-Pēce.

Konference bijusi plānota jau pirms gada, atzīmējot izcilās Regīnas Ezeras deviņdesmitgadi, taču pandēmija mainījusi sākotnējo iecerī, un nu Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku konferenci translēs tiešsaistē tīmekļvietnē *lnb.lv* un *lumfi.lv*, interneta portālā Delfi, kā arī Latvijas kultūras izdevumu sociālā medija Facebook lapās, informēja konferences rīkotāju pārstāve Dace Bargā.

Konferencē gaidāmi ārvalstu viesu priekšlasījumi, paneldiskusijas ar ievērojamu rakstnieku un teātra mākslinieku piedalīšanos, kā arī vietējo un kaimiņvalstu zinātnieku uzstāšanās ar referātiem. Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes dekāne, profesore Z. Gūtmane kopā ar vairākām kolēģēm piedalīsies ar vienotu referātu kopu, kas veltīta R. Ezeras romānam "Varmācība". "Regīna Ezera, protams, ir

viena no izcilākajām latviešu rakstniecēm ar savdabīgu radošo rokrakstu, ar ļoti radošu un sievišķīgu pasaules skatījumu," autori raksturoja Z. Gūtmane, uzverot, ka R. Ezerai būtu pievēršama uzmanība arī ārpus Latvijas robežām, būtu jādomā par viņas darbu plašāku tulkošanu un aktualizēšanu mūsdienās. "Tāda jau arī ir konferences rīkotāju, tās dalībnieku pārliecība," vērtē universitātes literatūrpētniece, norādot, ka pēdējā laikā ir aktuāli pārskatīt padomju laika rakstnieku devumu. "Pašlaik arī sieviešu rakstnieču veikums aplūkojams jau pavisam jaunā gaismā, no citiem skatpunktiem. Apskatāms ir jautājums par rakstnieka dzīvi noteiktā režīmā, spēja tam kaut kādā veidā pielāgoties un tajā pašā laikā īstenot savus mākslinieciskos mērķus."

R. Ezera ir latviešu prozaiķe, kas vienlīdz spilgti rakstījusi romānus, īsprozu, publicistiskus darbus un dienasgrāmatas. Viņas proza izaicina ierastās žanru robežas un kā fenomens latviešu kultūrā bijusi nozīmīga turpmākajai latviešu prozas attīstībai. Literāte atstājusi spēcīgu ietekmi gan uz 20. gs. 80. gados debitējušajām autorēm – Gundegu Repši, Andru Neiburgu, Evu Rubeni, Rudīti Kalpiņu u.c., gan arī 90. gados debitējušo autoru, to vidū Ingas Ābeles un Noras Ikstenas rakstību.●

Avots: Kurzemes Vārds

Datums: 30-11-2021

Bibliotēka saņēmusi 861 grāmatu eksemplāru

Nemot vērā nepieciešamību atbalstīt Covid-19 krīzes skarto grāmatniecības nozari, pastarpināti arī grāmatu autorus un ilustratorus, kā arī kvalitatīvi papildināt Latvijas publisko bibliotēku krājumus ar augstvērtīgiem pēdējo gadu izdevumiem, vērtīgo grāmatu iepirkuma programmas ietvaros publisko bibliotēku vajadzībām 2020. gada otrajā pusgadā iegādātas 326 nosaukumu grāmatas 32 615 eksemplāros no 33 Latvijas izdevniecībām.

Iepirkamo izdevumu izvērtēšanai, piedāvājumu saraksta papildināšanai un kritēriju precizēšanai tika pieaicināti pieredzējuši eksperti no bibliotēku un literatūras jomas, kā arī Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas.

Pēc ekspertu izvērtējuma

vērtīgo grāmatu iepirkuma programmā tika iekļautas grāmatas, kuras atbilda šādiem kritērijiem:

- augstvērtīgs izdevums, kas izdots laika periodā no 2018. gada janvāra līdz 2020. gada septembrim;
- Latvijas Literatūras gada balvas, balvas «Zelta ābele» u. c. nacionāla un starptautiska līmeņa apbalvojumus un atzinības ieguvīs izdevums;
- latviešu oriģinālliteratūra (tajā skaitā lokālās kultūrvides

izpētes izdevumi un citi autoru oriģināldarbi);

- augstvērtīgs, kultūrvēsturiski nozīmīgs tulkojums;
- ekspertu ieteikts izdevums.

Vērtīgo grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām īstenota, pamatojoties uz Latvijas Kultūras ministrijas izstrādāto rīcības plānu Covid-19 seku likvidēšanai. Iepirkumam piešķirtais finansējums – 300 000 eiro no valsts budžeta līdzek-

ļiem neparedzētiem gadījumiem, tapēc ikviens aicināts iepazīties.

LNB projekta «Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām» ietvaros Dobeles novada Centrālā bibliotēka saņēmusi 861 grāmatu eksemplāru 8143,70 eiro vērtībā. Šīs grāmatas tiks sadalītas visām Dobeles reģiona pašvaldības publiskajām bibliotēkām.

Sagatavoja
Reičēla Āboliņa

Avots: Zemgale

Datums: 03-12-2021

Slēgs Mēdzūlas bibliotēku

LIEZĒRES pagasta Mēdzūlā līdz šim pastāvošā bibliotēka savu darbību turpinās vēl tikai dažus mēnešus, jo līdz ar jauno gadu — janvārī — to ir plānots slēgt.

— Rīgā, cik sapratu, 25. novembrī notiks galīgā lēmuma pieņemšana, un 26. novembrī tiksīm iepazīstināti ar šo lēmumu. Ir izstrādāti divi varianti tiem pagastiem, kuros atrodas divas bibliotēkas. Viens no tiem paredz samazināt slodzi šo bibliotēku vadītājiem, savukārt otrā tiek pausta iespēja vienu no šīm abām bibliotēkām slēgt un atstāt tajā tikai klientu apkalpošanas punktu. Piemēram, Praulienā ir divas bibliotēkas, arī Saikavas. Ja stāsies spēkā otrais projekts, tad Saikavas bibliotēkāre paliek bez darba, bet Praulienas bibliotēkāre reizi nedēļā brauks uz otru bibliotēku, kurā atradīsies klientu apkalpošanas punkts. Runājot tieši par Mēdzūlas bibliotēku, šeit nav paredzēts atstāt apkalpošanas punktu, bibliotēku vienkārši likvidēs un viss, — stāsta Mēdzūlas bibliotēkas vadītāja **Indra Goba**.

Janvārī tiks veikta bibliotēkas inventarizācija un atskaišu nodrošināšana, visas grāmatas un žurnālus pārvedīs uz Ozolu bibliotēku, līdz ar to lasāmviela zudumā neies.

— Bibliotēku slēgšana tiek pamatota ar to, ka ik gadu samazinās iedzīvotāju skaits. Mēdzūlas bibliotēkā šogad ir reģistrēti 53 lasītāji, no kuriem tikai viens ir gados jauns cilvēks. Šādā nomaļē jau jauniem cilvēkiem nav ko darīt, visi pārsvarā ir gados vecāki ļaudis. Tā kā mums garām ik rītu kursē autobuss, kas dodas uz Cēsīm, ļoti ērti var aizbraukt uz Vecpiebalgas bibliotēku un pēc pāris stundām atbraukt atpakaļ. Es uzskatu, ka lēmums slēgt bibliotēku ir pareizs, jo pie tik maza cilvēku skaita to uzturēt nav vērts. Pat ja te atstātu apkalpošanas punktu, ēka ir apkurināma ar malku, un kurš gan te kurinās visu pārējo nedēļu, ja bibliotēkāre no Liezēres vienu reizi brauks šurp apkalpot cilvēkus? Tas būtu neizdevīgi no apsaimniekošanas viedokļa, — pauž Indra Goba.

ZANE BIKOVSKA

Avots: Stars

Datums: 24-11-2021

MĒRKUS MAINĪT , NEDRĪKST

«Koncertzāle joprojām ir mana prioritāte, un es darišu visu, lai līdz amata termiņa beigām mēs maksimāli pietuvotos brīdim, kad tiks ielikts tās pamatakmens. Savukārt ar pārējo veicies pat labāk, nekā biju cerējis,» uzsver kultūras ministrs Nauris Puntulis **Teksts** Inese Lūsiņa **Foto** Aivars Liepiņš

Mēs vairs neapstāsimies, iesim uz priekšu, un es redzu iespēju savā ministra darbības laikā nonākt pie konkrēta lēmuma, – tā kultūras ministrs, operdziedātājs un savulaik rokgrupas *Pērkons* mūziķis Nauris Puntulis saka par ilgo un ērkšķaino ceļu uz jauno akustisko koncertzāli Latvijas galvaspilsētā. Vaicāts par galveno, ko viņš vēlas paspēt līdz sava amata termiņa beigām, ministrs nošķir īstermiņa un ilgtermiņa jautājumus: «Šobrīd aktualitāte ir ierobežojumu kompensācijas. Tas ir steidzami. Nākamā gada lielie uzdevumi ir koncertzāle, Kultūras centru likums un nodokļu reforma, iekļaujot arī radošo personu likuma izmaiņas.»

Vai šajā neprognozējamā laikā nenozēlojat, ka esat kultūras ministra amatā?

Pilnīgi noteikti ne. Es domāju, ka labā un izdarītā ir nesalīdzināmi vairāk nekā negāciju. Tostarp arī pirms tam gadiem neatrisinātu lietu, kuras man ir izdevies atrisināt. Vienīgais, ko man nav izdevies īstenot tik gludi, kā biju iecerējis, ir jautājums par akustisko koncertzāli Elizabetes ielā 2, bet tas nenozīmē, ka es līdz sava termiņa beigām neiespēju koncertzāles jautājumu atrisināt.

Elizabetes ielas 2 kontekstā negulēto naksu ir bijis visvairāk un arvien vairāk arī sirmu matu. Esmu centies neko neuzvert personiski, bet, ņemot vērā, cik ļoti šīs Elizabetes ielas 2 jautājums tika personificēts, ir grūti no tā abstrahēties un neuzvert to personiski. Uzsvērsu vēlreiz: mana darba panākums bija vienots valdības lēmums, zem kura ir piecu koalīcijas partneru paraksti un Ministru prezidenta paraksts. Tas nebija mans personiskais lēmums, un tā nebija arī mana nepārdomāta vai neizdiskutēta kapriže. Pamatojums bija triju ļoti nopietnu profesionāļu ekspertu argumenti – cienjamās Arhitektu konsultatīvās padomes, Mantojuma pārvaldes atzinums un *Valsts nekustamo īpašumu ekspertīzes* atzinums par šī jautājuma racionālo pusi.

Valdības lēmums bija sagatavots. Jā, tas nebija izdiskutēts ar plašāku sabiedrību, bet, ņemot vērā, ka sabiedrības intereses nekad nebūs vienotas un vienmēr būs

pretējs viedoklis, rezultāts bija tāds, kāds tas bija. Ja paskatās vēl plašāk un objektīvāk, droši vien iemesls bija aktuālās tendences arhitektūrā. Šobrīd pēc Venēcijas arhitektūras biennāles apmeklējuma es uz to raugos mazliet savādāk, un man ir kļuvusi skaidrāka arhitektu un noteiktas sabiedrības daļas reakcija.

Venēcijas arhitektūras biennālē gandrīz nebija arhitektūras, bet bija daudz vērtējumu. Tur redzēju, ka pārstāvji no dažām ļoti attīstītām valstīm lielākos akcentus liek uz pasaules uztveri un lietām, ko Latvijas laukos dara daudz. Proti, nevienam no mums nav nekāds atklājums, ka lietus ūdeni var renovatīvi kanalizācijā, bet ar to var aplaistīt dārzus un, nojaucot veco šķūnīti, dēļus var izmantot, lai būvētu kaut ko citu. Manuprāt, arhitektu pasaule pēc visa tā, kas šajā straujajā laikmetā ticis radīts un uzbūvēts, stāv krustcelēs un vēl nav īsti noteikusi virzienu, ko un kā darīt tālāk.

Nākot ar ideju par Elizabetes ielas 2 ēkas nojaukšanu, es ietrāpīju neveiksmīgā brīdī, kad tas ne tikai nav aktuāli, bet – uzdrošināšanās teikt – ko tādu vieglu roku pielīdzina barbarismam. Varu droši pateikt, ka šādos apstākļos mēs noteikti neuzbūvētu ne Latvijas Nacionālo bibliotēku, ne virkni citu lielsku ēku, arī modernisma arhitektūras pērli Dailes teātri, jo tā vārdā tika ziedota zināma daļa koka arhitektūras Brīvības un Bruņinieku ielas stūrī.

Ceļš uz Elizabetes ielu 2 sākās, izlasot interviju *Neatkarīgajā* ar Aigaru Štokenbergu. Tur bija rakstīts – ja ir vēlme pēc tiešām drosmīga lēmuma, šis tāds būtu. Tad pa vakariem pēc darba gāju uz Elizabetes ielu 2 un, apstaigājis šo namu un teritoriju, sapratu, ka šis lēmums varētu būt izeja no gadiem ilgušā strupceļa. Diemžēl daudz sekotāju šai drosmībai nebija, jo tie, kuri to atbalstīja, tika apkļusināti sociālajos tīklos, un ne vienmēr ētiski un cieņpilni. Tajā pašā laikā Lietuvā ir pieticis drosmes – veicis Arod biedrību nams Viļņā tiek nojaukts, lai tur būvētu koncertzāli. Pagājušajā gadā, kad biju tur oficiālā vizītē, lietuvieši lepi izrādīja Laikmetīgās mākslas muzeju, kas tapis Viļņas centrā, nojaucot padomju laikā modernisma stilā būvēto kinoteātri. Lietuvā tiks nojaukta arī lidosta, lai būvētu jaunu. Nemaz nerunāju par spīkeriem, kas tika ziedoti, lai uzceltu koncertzāli

Helsinkos, un neskaitāmiem citiem piemēriem Eiropā, kur kaut kas tiek ziedots kā lielāka vārdā. Pietātē pret Elizabetes ielu 2 saskatu arī ko tādu, ko mēdz dēvēt par Stokholmas sindromu. Ja reiz komunisti to būvējuši par savu galveno štābu, tas noteikti ir kaut kas tik ļoti vērtīgs, ka to nedrīkst aizskart. Mazliet divaini, ka pret Kongresu namu, kas ir lielāka vērtība arhitektoniski un funkcionāli, šādas pietātes sabiedrībā nav.

Kā zināms, Elizabetes iela 2 vairs netiek apspriesta kā viena no iespējamām koncertzāles vietām. Kāpēc tomēr turpināt runāt par to?

Lietu kārtība ir pavisam vienkārša: pēc Arhitektu savienības izvērtējuma, kas notika pēc manas iniciatīvas un ar Kultūras ministrijas finansējumu, mums ir koncertzālei piemērotāko vietu pirmais un otrais trijnieks. Pirmajā trijniekā Rīgas domes argumentu dēļ vairs netiek apsvērta Rūpniecības preču tirgus teritorija, toties pastiprināti tiek vērtēti Kongresu nams. Ja būs nepārvarami šķēršļi, vērtēsim nākamo teritoriju – Andrejostu. Ja arī tur būs kādi nepārvarami apstākļi, secīgi iesim pie nākamā trijnieka, kurā ir AB dambis, Elizabetes iela 2 un Raņķa dambis. Bet mēs vairs neapstāsimies, iesim uz priekšu, un es redzu iespēju savā ministra darbības laikā nonākt pie konkrēta lēmuma.

Joprojām uzskatu, ka Elizabetes iela 2 būtu labāka versija, jo mēs Kronvalda parkā iegūtu divas jaunas koncertzāles – vienu akustisku (Elizabetes ielā), otru apskanotu (Kongresu namā) –, bet esmu gatavs kompromisam, un pašlaik pastiprināti strādājam pie Rīgas Kongresu nama izvērtēšanas. Tam ir vairāki būtiski iemesli: viens no galvenajiem – pēc ilgām gadiem galvaspilsēta pozicionējas kā labs sadarbības partneris. Tas ir tikai loģiski, būvējot koncertzāli Rīgā. Šī izvēle ļauj turpināt virzību uz vīziju un mērķi par Kronvalda parku kā Rīgas un, iespējams, arī valsts centrālo kultūrtelpu. Par to mans redzējums joprojām ir nemainīgs, un to apliecina arī nupat pieņemtais Ministru kabineta lēmums par ēku Kronvalda bulvārī 4, kas kļuvusi par Kultūras ministrijas īpašumu. Esmu paudis gatavību palīdzēt Nacionālā teātra direktoram ceļā uz teātra piebūvi, kas būtu vēl viena lieliska kultūrtelpa gan teātra, gan parka kontekstā.

Kongresu namā jebkurā gadījumā gai-

«Tā ir sanācis, ka lielākā daļa no mana ministra laika ir iekrītusi kovida režīmā, gribētos tomēr pastrādāt arī normālā ikdienā. Es varētu turpināt šo darbu ar prieku arī tāpēc, ka tik liels budžeta pieaugums Kultūras ministrijā, kādu esam panākuši nākamajā gadā, vēl nekad nav bijis,» saka Nauris Puntulis

**PAR
ATKOPŠANOS
RUNĀSIM
TAD, KAD
PANDĒMIJA
BŪS
BEIGUSIES**

dāmas pārvērtības. Ideālajā versijā tur izdosies īstenot akustiskās koncertzāles projektu, kas ietvers arī *Rīgas namu* projektu – iespēju kvalitatīviem apskanotiem koncertiem. Ceru, ka mums pietiks gan politisku, gan juridisku argumentu, lai laika gaitā no parka pazustu arī Rīgas Brīvostas pārvalde. Parkā nevajadzētu atrasties nevienam birojam. Taču jāatzīst, ka pielāgot sabiedriskai funkcijai ēku Elizabetes ielā 2 būtu ļoti grūti, ļoti dārgi un, lai cik arī skaisti tas izskatās uz papīra, reālajā dzīvē, visticamāk, tas nekad nenotiks.

Visus ir pārsteidzis pēkšņais Rīgas namu paziņojums, ka šī struktūra turpinās savu iesākto projektu un sauks to par Ata Kronvalda zāli. Tas mulsina un uzbur ilūziju, ka koncertzāles jautājums ir atrisināts.

Tā kā *Rīgas nami* ir Rīgas domes kapitālsabiedrība, to pienāktos komentēt Staķa kungam.

Vai, reaģējot uz neparedzētajiem pandēmijas apstākļiem, nācies mainīt sākotnēji izvirzītās prioritātes? Piemēram, kā veicies ar algu palielināšanu nozarē strādājošajiem, ar reformām kultūrzīdībā, ar Kultūras centru likumu?

Varu uzsvērt, ka koncertzāle joprojām ir mana prioritāte un es darīšu visu, lai līdz amata termiņa beigām mēs maksimāli pietuvotos brīdim, kad tiks ielikts tās

pamatakmens. Savukārt ar pārejo veicies pat labāk, nekā biju cerējis, un par to esmu gandarīts. Sāpju bērns ir Kultūras centru likums. Ar to ir gājis vispiņķerīgāk. Kultūras centru likums būtu jāskata ciešā kontekstā ar Vēsturisko zemju likumu un reģionālo reformu. Pašlaik veidojam komandu, kas varēs vienlaikus strādāt gan pie abiem šiem likumiem, gan pie ciešākas sadarbības ar Pašvaldību savienību. Ceru, ka līdz termiņa beigām izdosies atrisināt arī šo jautājumu. Vēl negribas teikt «hop», bet sadarbībā ar Ogres pašvaldību esam ceļā, lai atrisinātu arī gadiem ieilgušo stāstu par muzikālā teātra nepieciešamību Latvijā.

Jau sen īpaši sāpīga un ielaista problēma ir Dziesmu svētku kustības kolektīvu vadītāju un pedagogu haotiskais, neadekvātais atalgojums.

Jāturpina darbs pie precīzi definētas atbildības starp valsti un pašvaldībām. Augstu vērtēju Nacionālā kultūras centra darbu. Mēs strādājam ne tikai pie Kultūras centru likuma tapšanas, bet arī pie Dziesmu svētku kustības sakārtošanas atbildības un finansējuma izpratnē. Nākotnē jāpanāk stabils un pienācīgs valsts dotācijas līmenis. Pusotrs miljons eiro, ko kā papildu maksājumu kolektīviem ceļā uz Dziesmu svētku simtpiecdesmitgadī Kultūras ministrijai izdevies izcīnīt nākamā gada budžetā, liecina par valsts izpratni

un attieksmi. Esmu gandarīts, bet šis ir tikai pirmais solis, un, protams, darbs ir jāturpina. Jautājums ir plašāks. Būsim godīgi un konsekventi. Amatierkolektīvu pedagogi nebūt nav vienīgi, ar kuriem darba devēji pašvaldībās vai privātās struktūras izvēlas slēgt pēc būtības neatbilstošas līguma formas. Šī diemžēl ir tikai viena no jomām, kuru skar šī problēma.

Kādi signāli ir jūsu rīcībā par to, kā šā gada jūlijā ieviestā nodokļu reforma ietekmēs kultūras nozari – koncertu, izrāžu rīkotājus un to dalībniekus, māksliniekus?

Sāksim ar to, ka šī nodokļu reforma bija nepieciešama. Trīs vaļļ, uz kuriem vajadzētu balstīties nodokļu sistēmai, ir: tai jābūt solidarai pret pārejo sabiedrību, sociāli apdrošinošai un ļoti vienkārši pārskatāmai un lietojamai.

Diskusijās es minu arī savu personisko piemēru. Lidz šim es kā autoratlidzības saņēmējs maksāju nodokli tikai 10 procentu. Es netaicu, ka tas būtu ļoti solidāri pret pārējiem nodokļu maksātājiem. Arī virkne manu amatbrāļu piekrit, ka jaunā likme – 25 procenti (neregistrējot saimniecisko darbību) –, kas vienalga ir ievērojami zemāka nekā vispārējā nodokļu likme, ir solidāra. Par sociālo apdrošināšanu: 80 procenti no šīs nodokļa likmes tiek novirzīti paša mākslinieka sociālajā kontā. Tas ir milzīgs ieguvums, domājot

par māksliniekiem ilgtermiņā, salīdzinājumā ar to, kā bija iepriekš. Sarežģītāk ir ar vienkāršo lietojamību, jo kavējas saimnieciskās darbības konta ieviešana, tāpēc vēros pie partneriem koalīcijā ar priekšlikumu pagarināt pašreizējo kārtību līdz saimnieciskās darbības konta ieviešanai. Valdība pieņēma atbalstošu lēmumu.

Bet tas, ka saimniecisko darbību drīkstēs neregistrēt vēl veselu gadu, nebija zināms jūlijā, un tāpēc daudzi uzreiz reģistrējās par pašnodarbinātajiem... Kā jūs ieteiktu viņiem rīkoties tagad?

Es ieteiktu apsvērt, kurš nodokļu režīms konkrētai radošajai personai ir izdevīgāks. Mūziķiem lielākoties tas būs saimnieciskās darbības konts, bet vizuālās mākslas pārstāvjiem, kuriem lielāki saimnieciskie izdevumi, izdevīgāk reģistrēties, lai šos izdevumus kompensētu. Neizslēdzu arī režīmu maiņu atkarībā no paredzamajiem izdevumiem konkrētajā kalendārā gadā. Kad man saka: jā, bet katram būs jāņem grāmatvedis, un, patsargāties, tam visam izburties cauri! Piedodiet, es nesaskatu kā nepārvaramu problēmu pašnodarbinātai personai algot grāmatvedi. Laiku, nervus un enerģiju, ko mākslinieks patērē skaitļiem un tabulām, var veltīt radošajam darbam, lai nopelnītu arī to tiesu, kas jāmaksā grāmatvedim, un lielākoties tā ir ļoti adekvā-

ta. Mēs sen vairs nedzīvojam viensētās, kur katram pašam jāprot visi darbi.

Tuvojas nozīmīgā Dziesmu un deju svētku 150. jubileja 2023. gada vasarā, taču droši vien zināt, ka pandēmijas un ilgās dikstāves dēļ kori un deju kolektīvi ir manāmi paplukuši, pat līdz «būt vai nebūt» līmenim?

Šajā situācijā ir darīts viss, lai kustību atbalstītu ar naudu. Tāds budžeta pieaugums Dziesmu svētku kustībai, kāds pānāks nākamajam gadam, svētku starplaiķā, vēl nav bijis nekad. Tas ir papildu pusotrs miljons eiro Dziesmu svētku kolektīvu vadītājiem kā vienreizējs maksājums (1600 kolektīviem) un 700 000 eiro svētku sagatavošanās notikumiem. Vēl 800 000 eiro paredzēti Dziesmu svētku ekspozīcijai. Jā, apzinos, aina nav iepriecinoša, un apzinos, ka ne viss vienmēr izmērāms naudas izteiksmē, bet tas reizē ir arī žests, ar ko valdība pasaka, cik šis process ir valstiski nozīmīgs un ka mēs visi iezīrotam sarežģīto situāciju.

Vai par sārūdens mājēdli un ierobežoto darbu mākslinieki un pasākumu rīkotāji saņem atbalstu, vai maksājumi atkal iestrēguši? Kā vispār kultūra var atkopties no covidkrīzes cirtieniem?

Par atkopties mēs runāsim tad, kad pandēmija būs beigusies. Diemžēl neviens vēl nevar pateikt, kad tā beigsies. Par iekavētajiem atbalsta mehānismiem – diemžēl tas ir process, kuru es nekad nevaru ietekmēt. Vairākums atbalsta mehānismu ir jāsaskaņo ne vien Ministru kabinētā, bet arī Briselē. Tas, ko valsts kaut kādā veidā ir ierobežojusi, valstij ir jākompensē, un tas, protams, notiks. Gan par pilnā loka daunu periodu, gan par pašreizējo periodu līdz 11. janvārim, kad ir atļauts strādāt, piepildot tikai pusi no skatītāju zāles.

Es ļoti labi saprotu privāto sektoru, kurā situācija ir daudz smagāka nekā valsts sektorā, taču šie ir pandēmijas izraisīti ierobežojumi. Tātad tie ir ierobežojumi (ierobežots cilvēku skaits zālē, distances nodrošināšana u. c.), ar kādiem epidemiologi atļauj kultūras nozarei strādāt. Ir jāsaprot, ka nevaram radīt atšķirīgus epidemioloģiskos noteikumus valsts sektoram un privātajam sektoram. Esmu aicinājis tos nevienādot ar biznesa ierobežojumiem. Tos ir paredzējis kompensēt ar konkrētiem atbalsta mehānismiem, lai neciestu ne privātais, ne valsts sektors.

Un kā «pusreizēja» darba apstākļos lai reģionālās, pašvaldībām piederošās koncertzāles sabalansē izklaides ar kvalitatīvu, bet peļņu nenesošu profesionālās mākslas piedāvājumu? Vārbut valdībā nav skaidrības, kas ir izklaide un kas – kultūra?

Šo līniju ļoti strikti novilkta būtu liels izaicinājums. Te uzreiz gribētu vilkt paralēles ar nākamo lielo izaicinājumu, kāds būs Kultūras ministrijai. Tās būs izmaiņas radošās personas juridiskajā statusā. Pandēmija precīzi izgaismojusi to, ka radošās personas definīcija, kāda tā ir radošo personu likumā, izrādās pārāk ierobežojoša. Šo personu loku vajadzētu paplašināt, taču mēs nedrīkstam iebraukt otrā grāvī. Atrast viduspunktu būs milzīgs izaicinājums. Agri vai vēl nāksim pie jautājuma par kritērijiem.

Domāti profesionālisma un kvalitātes vai stila un žanra kritēriji? Lai nesanaik tā, ka akadēmiskais pianists ir radošā persona, bet izcils džeza vai roka ģitārists – ne.

Es paredzu ne tikai diskusijas, bet arī ļoti daudz asu strīdu, bet no tā neizbēgšim. Esam panākuši dažus uzlabojumus nākamā gada nodokļu sistēmā, un tas mums dod laiku strādāt pie būtiskākām nodokļu izmaiņām radošo personu kontekstā. Politikā šobrīd iesaistīta virkne radošo – Aigars Bikše, Evita Zālīte-Grosa, Ints Dālderis un citi. Esam jau sēdušies

SEN VAIRS NEDZĪVOJAM VIENSĒTĀS, KUR KATRAM PAŠAM JĀPROT VISI DARBI

pie sarunu galda, meklējot veidu, kā atrast optimālu radošo personu nodokļu modeli. Taču, lai līdz tam tiktu, vispirms būs jāprecizē radošās personas statuss. Pašreizējos apstākļos tas būs daudz sarežģītāks jautājums nekā pēc tam panākt budžetā vajadzīgo finansējumu.

Nav bail, ka kultūras sabiedrība sašķelsies, līdzīgi kā pašlaik notiek citās sabiedrības grupās? Izklaides ņovu meistari pret aktieriem, simfoniski pret popmūzikiem, privātie pret dotēto valsts sektoru?

Pandēmijas apstākļos visi kļūstam vēl emocionālāki. Mēs visi esam viena nozāre, mēs kopā darām vienu darbu, un visi kopā veidojam kultūrtelpu. Sēžot pie viena sarunu galda, to vienmēr uzsvēru.

Kāpēc sabiedrība vispār pašlaik ir tik neiecietīga, pat naidpilna?

Vārbut tas ir cilvēka dabā. Bet iespējams – vēsturiskais mantojums. Daļa no mums ļoti ilgi dzīvojuši sabiedrībā, kur vienmēr bijusi asa pretstāve: zaļumballē kautiņos vietējie pret svešajiem vai brīvības cīnītāji pret komunistiem, latvieši pret krieviem. Pēc tam esam auguši un kļuvuši tolerantāki, izlidzinātāki, bet vārbut asās pretstāves daudzliem atkal pietrūkst? Tagad tā spilgtā veidā uzplaukst un parādās.

Atzišos, dzirdot, ka kāds uzskata, ka mums pandēmijas laikā ir jāsamazina visi nevajadzīgie kontakti un nevajadzīgo kontaktu klāstā tiek izcelti tieši kultūras notikumi, arī man tas liek kļūt emocionālākam. Attiecībā uz pandēmijas ierobežošanas pasākumiem tieši kultūras nozare ir nodomestrējusi īpaši augstu atbildību un radījusi izteikti drošu vidi. Kopš 15. novembra mēs taču strādājam nevis vienkārši zaļajā režīmā, bet gan zaļajā režīmā ar dzeltenā režīma prasībām – papildu distance, sejas maskas, ierobežots cilvēku skaits. Kur nu vēl drošāk!

Savukārt sabiedrības attieksme pret māksliniekiem kā baltrocišiem, kam laiks beidzot sākt strādāt istu darbu, jau ir leģendāra. Šķiet, pirmais, kurš par to savu-

laik ironiski rakstīja, bija tenors Mariss Vētra. Šis ir hrestomātisks citāts: nu labi, dziedi, dziedi, bet par ko tu strādā?

Kā sokas ar kultūras – mūzikas, mākslas skolu – skolotāju algu palielināšanu?

Plānotos uzlabojumus esam veikuši, tos sagatavojām darba grupā, kurā pēc mana lūguma bija iesaistīti tieši nozares profesionāļi. Protams, darāmā vēl daudz. Man ir prieks, ka ir laba sadarbība ar pašreizējo izglītības ministri. Sistēma būs arvien uzlabojama, un šis darbs nekad nebeigsies.

Kā stiprināt vai vismaz nepazaudēt Latvijā atlikušos neatkarīgos medijus?

Problēma ir kompleksa, un tā noteikti nav tāpēc, ka būtu pietrūcis valsts atbalsts. Kopš esmu šajā amatā, valsts atbalsts mediju nozarei ir tikai audzis, un arī no likumdošanas viedokļa ir izpildīti visi uzdevumi, kādi man attiecībā uz šo jomu bija, stājoties amatā. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes izveidošana, sabiedrisko mediju iziešana no reklāmas tirgus, pasta piegādes un atbalsts komercmedijiem, PVN likmes samazināšana utt. Kultūras ministrijas mediju politikas darbs ir paveikts labi, bet ir objektīvi medijiem nelabvēlīgi apstākļi. Droši vien lielāka pētījuma vērts būtu jautājums par cilvēku paradumu maiņu ne tikai attiecībā uz medijiem, bet arī kultūru kopumā. Liekas, ka, noturētiem mājēdē, kurā mums tik daudz kā pietrūka, mirkli, kad atveras durvis, vajadzētu skriet, kert un grābt pilnīgi visu, bet tā ne-notiek. Cilvēki ir kļuvuši ļoti prasīgi.

Arī inerti, taupīgi vai vienkārši atradinājusies...

Man uz to nav viennozīmīgas atbildes. Iemesls droši vien ir apstākļu kopums, bet tas, ka cilvēku paradumi ir mainījušies, ir acīmredzami. Un diemžēl ne par labu kultūrai. Daži privātie producenti saka: pašreizējo ierobežojumu apstākļos mums nav rentabli strādāt. Labāk tad visu atcēl un nogaidi. Taču ir arī pretējs viedoklis, jo cita pasākumu organizētāju grupa uzskata: nedrīkstam visu vērt ciet, cilvēki kļūst inerti, mums jānotur cilvēku paradumus apmeklēt kultūras pasākumus.

Lūk, arī iemesls, kāpēc uzstājam, ka arī ierobežotos apstākļos, kādos esam, ir jāmeģina neaizvēlēt kultūras pasākumus. Ekonomiskās problēmas ir jāatrisina savādāk – ar naudu. Ja ir ierobežojumi, tie ir jākompensē. Punkts.

Ausis skan Valsts kancelejas direktora Jāņa Čitskovska teiktais, ka alkohols taču ir pirmās nepieciešamības prece. Bet kultūra? Tā jautāju, redzot, ka alkohola veikalos ielaiž visus, savukārt grāmatnīcām jāstrādā zaļajā režīmā, un tās, kas atrodas tirdzniecības centros, brīvdienās vispār ir slēgtas.

Esmu jau noguris Ministru kabinetā atkārtot, ka grāmata – jo īpaši pandēmijas laikā – ir pirmās nepieciešamības prece. Šobrīd ir sacelta vētra ūdens glāzē, jo ierobežojumi attiecas tikai uz grāmatu veikaliem lielajos tirdzniecības centros brīvdienās. Te ir jāsaprot virsmērķis – mazināt vēlmi pulcēties, jo diemžēl daudzliem šķiet, ka nav labākas izklaides kā brīvdienās aizbraukt pastaigāt pa lielveikaliem. Savukārt grāmatu cilvēks var nopirkt grāmatnīcās ārpus tirdzniecības centriem.

Dažas neatrisinātas problēmas nāk līdzī vēļ no 2009. gada finanšu krīzes. Piemēram, Liepājas simfoniskais orķestris joprojām strādā samazinātā sastāvā un nevar atskanot krāšņās XIX un XX gadsimta simfonijas.

Šis ir jautājums, kas ir jāatrisina. Nav tā, ka tas būtu palicis pavēni. Esam ar Liepājas simfoniskā orķestra direktoru Uldi Lipski par to runājuši un agri vai vēl pie risinājuma nonāksim.

Vai Rīgas domes izplatītās valsts svētku apsveikuma kartītes, to vidū tādas,

kurās izmantota arī krievu valoda, sekmes sabiedrības integrāciju?

Neesmu no politiski radikāla flanga, bet mana nostāja valodas jautājumos ir ļoti stingra. Nekādā ziņā neatbalstu nevienus pasākumus, kas Latvijā veicina krievu valodas pašprietiekamību un jebkāda veida dod mājienu par divvalodības eksistenci. Esmu paudis arī savu viedokli par to, vai uz vakcināciju pret Covid-19 krievvalodīgā auditorija būtu jāuzrunā arī krievu valodā. Lokāli – lūdz! Man nav nekas pret, ja Kengaragā pastkastītēs būs zīmīte krievu valodā, ka rit plkst. 16 pagalmā būs vakcinācijas autobuss. Bet nonākt prēnā ar Valsts valodas centru tikai tādēļ, lai formāli uzrunātu konkrēto sabiedrības daļu, – es to redzu kā sirdsapziņas glābšanu bez epidemioloģiska rezultāta.

Veselības ministrs televīzijā atzina, ka ir sabiedrības daļa, kurai 30 neatkarības gadus neesam varējuši piekļūt, jo neesam pietiekami veiksmīgi īstenojuši integrāciju. Es tam oponentu: tad kā ir sabiedrības daļa, kura nevakcinējas un kuru nevar pārliecināt nevienā valodā? Tieši tas pats attiecas uz integrāciju. Ir personas, kas dzīvo citā informatīvajā un mentālajā vidē – faktiski citā valstī, tās nekad nesamierināsies ar to, ka valsts valoda ir latviešu valoda un krievu valodai nav oficiālās valodas statusa. Par nelīdzēs nevienus integrācijas pasākumus. Viņi vienlaigā skatīsies Krievijas televīziju un jūtīsies šeit slikti. Ja vienīgais veids, kā viņus uzrunāt, ir piekāpieties valodas politikas jautājumā, es to neatbalstu. Ja vienīgais veids, kā dzīvot draudzīgi, ir «dzīvot krieviski», es tam nepiekrītu.

Ja jūsu pārstāvētajam politiskajam spēkam paveiktis, jūs gribētu turpināt iesāktu darbu arī nākamajā valdībā?

Tā ir sanācis, ka lielākā daļa no mana ministra laika ir iekritusi kovidā režīmā, gribētos tomēr pasrādāt arī normālā ikdienā. Es varētu turpināt šo darbu ar prieku arī tāpēc, ka tik liels budžeta pieaugums Kultūras ministrijā, kādu esam panākuši nākamajā gadā, vēl nekad nav bijis. Turklāt trijos gados bija divas algu paaugstināšanas visai nozarei, Brīvības pieminekli beidzot ir nonācis statusā īpašumā, Operas nams beidzot atdots pašai Latvijas Nacionālajai operai un baletam, un nupat kultūrai iegūta ēka Kronvalda bulvārī 4, beidzot samazināts PVN grāmatām un medijiem, pieaug Valsts kultūrkapitāla fonda finansējums. Visi šie un citi padarītie darbi dod pamatotu argumentāciju turpināt. Ja kolēģi no mana politiskā spēka sarežģēs, ka man būtu jāturpina, esmu gatavs uzņemties šo atbildību.

Visbeidzot – kā pašam ar kultūras baudīšanu un radīšanu?

Vasaras un rudens periodā, jau nojausot notikumus attīstību, es kāri tveru visu kultūras piedāvājumu teātros, koncertos un gaudu milzum daudz pozitīvu emociju no daudzveidīgiem ļoti lābiem skatuvēs darbiem. Mans lielākais teātra piedzīvojums ir Dailes teātra izrādē *Smilģis*, savukārt viena no visspilgtākajām muzikālajām baudām bija pasaules mēroga notikums – Renē Flemingas koncerts Dzintaros. Es biju spārnos! Tomēr nekas nespēj atsvert to nedēļu, ko pavadīju Fransisa Pulenka operas *Karmelīšu dialogi* mēģinājumos izrādē, kuru man bija lemts nodziedāt Latvijas Nacionālajā operā. Tas bija pāri visam! Es ar tādu baudu biju atkal starp savējiem mūziķi un vieglā, atbildīgā skatuvēs stresā. Tā man bija oāze visam rudeniņam.

Par spīti lietum un vējam, kura dēļ pat nācās mainīt koncerta vietu, šogad izdevās izcila Usmas Saulrieta sonāte. Šī bija jau sestā Saulrieta sonāte: Jāņa Poriša trompete skanēja dievīgi, un Kristīnes Zaldovkas siltais mecosoprāns maigi plūda pār ezeru. ■

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas akreditācija atlikta uz gadu

Akreditācijas komisija ieteic bibliotēkas interjeru veidot atbilstoši vēsturiskās ēkas vērtībām

INESE ZONE

Jēkabpils novada domes priekšsēdētāja vietnieks izglītības un kultūras jautājumos **Alfons ŽUKS** informē, ka zināmi Jēkabpils bibliotēku akreditācijas rezultāti. Jēkabpils galvenā bibliotēka ir akreditēta, bet Jēkabpils pilsētas bibliotēkai akreditācija atlikta uz gadu, kura laikā jānodrošina akreditācijas komisijas ieteikumu izpilde.

Iepriekš jau informējām, ka Jēkabpils pilsētas bibliotēkai pēc pārvietošanas no tautas nama uz vēsturisko bankas ēku A. Pormaļa ielā 11 radās problēmas ar akreditāciju, jo nav kur izvietot bibliotēkas krājumu. Daļa krājumu atrodas ēkas pagrabā. Novada pašvaldība gan atvēlēja finansējumu iekārtu iegādei, lai mazinātu mitrumu, un remontēja pagrabā telpas, bet rezultāts nav ideāls. Tad tika minēts, ka akreditācijas komisija ieteikusi samazināt grāmatu krājumu un izņemt ārā tās grāmatas, kas maz tiek lasītas, un novietot glabātuvē, kas tad ļautu atrisināt problēmu ar piemērotu telpu trūkumu. Bibliotēka izmanto arī kādreizējās bērnu literatūras nodaļas telpas Pasta ielā 39.

Iepazīstoties ar akreditācijas komisijas atzinumu, jāsecina, ka lielākā daļa aizrādījumu ir par telpu un aprīkojuma nepiemērotību mūsdienīgas bibliotēkas darbam. Tās ir problēmas, kas jārisina, veicot remontdarbus un iegādājoties iekārtas vai mēbeles, un tas ir pašvaldības budžeta finansējuma jautājums. Atzinumā tajā skaitā minēts, ka bibliotēkas novadpētniecības krājums un lasītava ir izvietoti bijušajā bērnu bibliotēkā (Pasta ielā 39), kas ir sliktā tehniskā stāvoklī ar novecojušu aprīkojumu, un ēkai ir nepieciešams remonts. Norādīts, ka bibliotēkas telpu iekārtojums un aprīkojums neatbilst mūsdienīga daudzfunkcionāla kultūras informācijas un mūžizglītības atbalsta centra prasībām. Noliktavu telpām paredzētie metāla

plaukti, kuros ir izvietots krājums, disonējot ar ēkas vēsturisko interjeru, kam ir kultūras pieminekļa statuss. Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa nav pieejama personām ar kustību traucējumiem, jo iespēja iekļūt ir izbūvēta pirmajā stāvā, bet tālāk ne.

Akreditācijas komisija ieteic izstrādāt pilsētas bibliotēkas bibliotekāro pakalpojumu un attīstības vīziju esošajās telpās; veikt grāmatu krājuma analīzi, nosakot nozaru krājuma izmantošanas biežumu un krājuma vidējo vecumu pa nozarēm, un atlasīt saturiski novecojušo, maz izmantoto un nepieprasīto krājuma daļu. Ieteikts izstrādāt jaunu bibliotēkas krājuma attīstības koncepciju, kurā tiktu norādīti dinamiska, aktuāla krājuma veidošanas principi ilgtermiņā atbilstoši pilsētas bibliotēkas kā vietējas nozi-

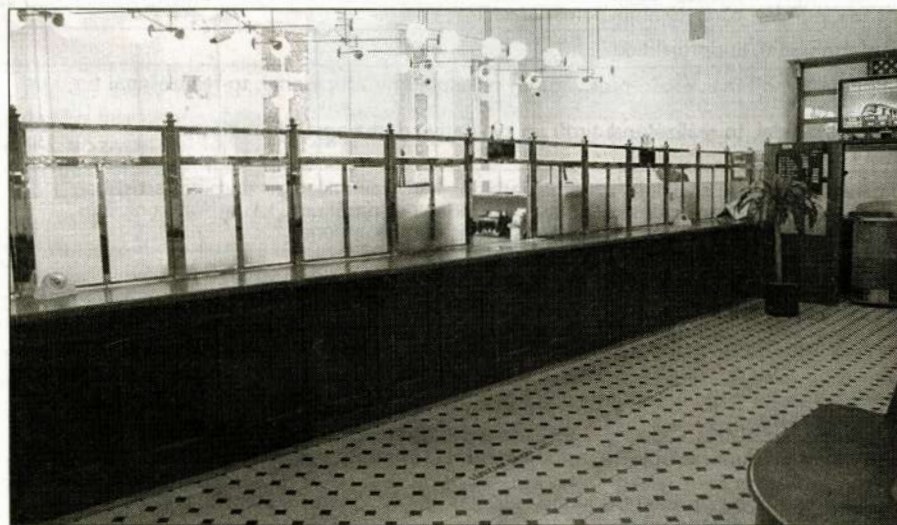
mes bibliotēkas statusam. Ieteikts uzlabot sadarbību ar Jēkabpils Galveno bibliotēku. Grāmatu krātuvi iesaka aprīkot ar mobilajiem plauktiem un maz izmantoto krājuma daļu izvietot krātuvē. Minēts, ka jārod iespēja noīrēt vēsturiskajam interjeram neatbilstošos grāmatu plauktus un rādīt piemēru vides kvalitātes veidošanā, un rast iespēju bibliotēkas interjeru un funkcionālo iekārtojumu veidot atbilstoši kultūras pieminekļa vērtībām. Secināts, ka jāiegādājas jauna datortehnika lietotājiem un darbiniekiem.

Tāpat vairums ieteikumu attiecas uz bibliotēkas telpu labiekārtošanu. Nemot vērā to, ka gan dizaineru pakalpojumi, gan vēsturiskajam ozolkoka interjeram pieskaņotu mēbeļu iegāde izmaksā visai dārgi, pašvaldībai nākamā gada budžetā jāreķinās ar ieguldījumu pilsētas bibliotēkas attīstībā.

Alfons Žuks BD atzina, ka ir lietas, kas jāpaveic bibliotēkas vadībai un kolektīvam, un par to esot runāts ar bibliotēkas vadītāju Renāti Lenšu. Bet ir jautājumi, kas attiecībā uz aprīko-

jumu un citām prasībām jārisina pašvaldībai, un novada domes budžeta komisijai tikšot iesniegts pieprasījums finansējumu šim nolūkam iekļaut nākamā gada budžetā. A. Žuks arī piebilda, ka acīmredzams, ka jārisina jautājums par piebūves celtniecību ēkai Pormaļa 11, lai tur varētu nodrošināt modernas bibliotēkas darbību.

Renāte LENŠA BD sacīja, ka notiek darbs pie atzinumā minēto ieteikumu izpildes, tajā skaitā arī krājuma pārskatīšanas, tā mazāk izmantoto daļu izvietojot glabātuvē pagrabtelpās. Interesenti šīs grāmatas varēs pasūtīt, izmantojot elektronisko katalogu vai konsultējoties ar bibliotekāriem. R. Lenša minēja, ka datortehnika tiešām ir savu laiku nokalpojusi un jāmaina, tāpat, pilsētas bibliotēkai jau ilgu laiku atrodoties situācijā, kad bija zināms, ka telpas tautas nama būs jāatstāj, gadiem nav risināts jautājums par jaunu plauktu un piemērotu mēbeļu iegādi. Šo ieteikumu izpilde esot finansiāli ietilpīga, un tur galavārds jāsaņem deputātiem. ●

Vēsturiskās bankas ēkai un interjeram ir kultūras pieminekļa statuss, līdz ar to noliktavu telpām paredzētie metāla plaukti, kuros tagad ir izvietots bibliotēkas krājums, disonē ar ēkas vēsturisko iekārtojumu, ko nedrīkst mainīt.

OCB bibliobusam – 25!

Foto no OCB arhīva

Ogres Centrālās bibliotēkas bibliobusa dzimšanas diena ir 1996.gada 12.novembris.

MARTA POGA

Jau 25 gadu garumā Ogres, Lielvārdes un Ķeguma apkārtnes iedzīvotāju ikdienas neatņemama sastāvdaļa ir Ogres Centrālās bibliotēkas (OCB) bibliobuss. Tā atbraukšana kaut reizi mēnesī iedzīvotājiem, kuri dažādu iemeslu dēļ paši nevar nokļūt bibliotēkā, ir kā mazi svētki. Tikšanās ar vienmēr laipno bibliotekāri, šoferi

Dzintaru un busiņā sastaptiem kaimiņiem tik ļoti iekrāso ikdienu un priecē sirdi!

Šā gada rudenī OCB svin bibliobusa pakalpojuma divdesmit piekto gadadienu, kad 1996.gada 12.novembrī pirmais, Norvēģijā ražotais, grāmatu autobuss devās pie lasītājiem Ogres novadā. Pakalpojuma ieviešana bija mērķtiecīgs un tālredzīgs tā laika OCB vadības darbs. Pirms 25 gadiem rūpīgi izstrādātais

bibliotēkas direktores Ligitas Zadvinskas projekta pieteikums sniedza iespēju ieviest pirmo mobilās bibliotēkas pakalpojumu Latvijā, kas darbojas līdz pat šim brīdim.

Atzīmējot OCB mobilās filiālbibliotēkas pakalpojuma divdesmit piekto gadadienu, OCB darbinieki aicina novada iedzīvotājus un viesus piedalīties divās radošās un izzinošās aktivitātēs rudenīgo pastaigu laikā, piedāvājot iekļaut savā maršrutā arī bibliobusu un aizpildīt tam veltīto viktorīnu. Savukārt bērniem ir iespēja radīt grāmatu autobusa svētku noformējumu. Sikāku informāciju par abām aktivitātēm var atrast OCB sociālajos tīklos un mājaslapā www.ocb.lv.

Bibliobuss ir mobilā bibliotēka, ar kuras palīdzību iespējams nodrošināt bibliotēkas pakalpojumus pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai. OCB mobilā filiālbibliotēka jeb bibliobuss apkalpo Ogres, Lielvārdes un Ķeguma iedzīvotājus četros maršrutos un Ogres pilsētas iedzīvotājus divos maršrutos, pavisam 34 pieturvietās. Kopā mēnesī tiek nobraukti ap 700 kilometriem. Bibliobusa fondā ir 3175 izdevumi. Grāmatas un citus izdevumus ir iespējams arī pasūtīt no OCB vai kādas citas novada bibliotēkas. ●

Avots: Ogres Vēstis

Datums: 23-11-2021

Jaunatklātajā Ogres Centrālajā bibliotēkā aizvadīts otrais „Exit Rīga” seminārs

Attālināti un klātienē 12. oktobrī norisinājies otrais „Exit Rīga” seminārs. Tajā bija aicināti piedalīties Pierīgas tūrisma pakalpojumu sniedzēji, un galvenā tēma bija „No idejas līdz īstenošanai”. Klātienē pasākumā piedalījās vairāk nekā 30 dalībnieku, un līdzīgā skaitā sekoja līdzīgi arī attālināti – „Exit Rīga” „Facebook” kontā un „Zoom Webinar” platformā.

Seminārs ir viena no LEADER sadarbības projekta „Apkārt Rīgai – vienots tūrisma piedāvājums” aktivitātēm, kas ļauj sniegt iespēju vietējiem uzņēmējiem gūt jaunas zināšanas par sev aktuālām tēmām. Jau ziņots, ka projekta sākumposmā tapa pats tūrisma reģiona zīmols „Exit Rīga”, kas apvieno sešas vietējās rīcības grupas un 14 Pierīgas novadus (pēc šī gada 1. jūlija – septiņus novadus), ir izveidota interaktīva karte, videocikls par atpūtas iespējām dažādos gadalaikos, tiek īstenoti mobilā tūrisma informācijas centra pasākumi, trīs influenceru un tūroperatoru pārstāvju vizītes.

Semināru atklāja, klātienē un attālinātos semināra dalībniekus sveica Ogres novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks Gints Siviņš, vēlot daudz zināšanu apmaiņu un pasakoties par pasākuma norises vietas izvēli. Prezentāciju daļu aizsāka Pierīgas pieredzes stāsti, un pirmais no tiem bija par ģimenes uzņēmuma izveidi Babītes ezera krastā, kurā dalījās kempinga „Dūšeļi” saimniece Zane Dūšele. Par sadarbības spēku, tā nozīmi un ceļu līdz Pierīgas tūrisma asociācijas

dibināšanai runāja biedrības valdes priekšsēdētāja Aiva Vancāne. Savukārt par ilgtspējīga un sociāli atbildīga tūrisma uzņēmuma ietekmi kopienas izveidē dalījās „Dabas zirgu” saimniece un Mežinieku kopienas pārstāve Līga Broduža. Pēc iedvesmas stāstiem sekoja praktiska informācija par Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras atbalsta programmām, kurās var pieteikties gan tūrisma uzņēmēji, gan arī biedrības, par kurām vēstīja Tūrisma departamenta vadītāja Inese Širava.

Seminārā bija arī pirmizrāde! Ir tapis „Exit Rīga” rudens video, kas jau ir publiskots arī plašākai auditorijai, bet semināra dalībniekiem „Pierīgas partnerības” valdes locekle Alina Lukjanceva ļāva to noskatīties pirmajiem, līdztekus informējot arī par citām LEADER projekta „Apkārt Rīgai – vienots

tūrisma piedāvājums” aktivitātēm. Semināra otrā daļa tika veltīta praktiskām zināšanām: par to, kā savu biznesu pielāgot tiešsaistes videi, mācīja Dmitrijs Krasnovskis (SIA „AL&C” vadītājs, digitālā mārketinga speciālists un producents), bet to, kā rast motivāciju pārmaiņu laikā, – Arta Biruma (SIA „Eiro personāls” un SIA „Like IT” īpašniece, SIA „Domenikss” valdes locekle).

Paldies semināra lektoriem par iedvesmu, dalīšanos pieredzē un ieteikumiem, kā arī liels paldies visiem klātienē dalībniekiem un tiešsaistes vērotājiem par aktīvu iesaisti semināra norisē! Īpašs paldies lieliskajam semināra moderatoram Dīvam Reizniekam un Ogres Centrālās bibliotēkas personālam par viesmīlīgo uzņemšanu!

Seminārs notika, ievērojot visus valsts noteiktos epidemiolo-

ģiskās drošības pasākumus. Semināra ieraksts pieejams <https://ej.uz/ERS2021>. Tālrunis uzziņām 26191044, e-pasta adrese info@exitriga.lv.

„Exit Rīga” ir tūrisma reģiona zīmols, kas apvieno tuvējos Pierīgas novadus, piedāvājot plašas tūrisma un izklaides iespējas vien 50 kilometru rādiusā ap galvaspilsētu. Projektu īsteno sešas partnerības un 14 novadu (pēc šī gada 1. jūlija – septiņu novadu) pašvaldības ar mērķi kopīgi aicināt vietējos un ārvalstu ceļotājus apmeklēt galvaspilsētas tuvumā esošos tūrisma objektus. Projekts „Apkārt Rīgai – vienots tūrisma piedāvājums” (19-00-A019.332.000005) tiek īstenots Latvijas lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam pasākumā „Starpterritoriālā un starpvalstu sadarbība”.

Pierīgas Partnerības

zied zeme

GALES NĒRĒVALS

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EROPAS SAVENĪBĀ

CIKONA INVESTĪCĪJU LAUKU AKCIJAS

Attīstības Ziemeļlatvijas ministrija un Latvijas attīstības direkcija

Avots: Ikšķiles Vēstis

Datums: 24-11-2021

Penkules bibliotēkā omulīgi

Noteikti ne viens vien lasītājs ir pamanījis, ka bieži apciemojam bibliotēkas, un atbilde ir gluži vienkārša – mums tur ļoti patīk, jo šo iestāžu aura rada mājīguma sajūtu, kas ir pavisam loģiski, jo tur tiek gaidīts ikviens. Piektdien, 26. novembrī, «Zemgale» viesojās pie Penkules bibliotēkas saimnieces MARŪTAS PŪPOLAS, kura iepazīstināja ar tobrīd izvietoto foto izstādi «Ar putniem...» un neliedza apskatīt bibliotēkas telpas.

Jāspēj pielāgoties

Manuprāt, ir lieki teikt, ka šobrīd iestāžu darbība ir apgrūtināta, kā arī iemesls visiem ir ļoti labi zināms, taču Penkules bibliotēka darbojas, kā vien var, lai ne tikai turpinātu iepriecināt savus lasītājus, bet arī – gluži vienkārši tas ir jāspēj.

Pie mums rosība turpinās, lasītāji nāk, un viņus apkalpojam, tiesa, mazāk, ņemot vērā šī brīža situāciju, taču nestāvam dīka un turpinām strādāt. Jāspēj pielāgoties. Pie mums bieži vēlas viesoties un pavadīt laiku bērni, bet ziemā nākas atteikties.

Bibliotēkā drīkst atrasties viens cilvēks. Tad, kad viņš ir aizgājis, apmainām grāmatas un nāk nākamais. Pirms ienākšanas telpās tiek pārbaudīts sertifikāts. Pārsvārā visiem tas ir, taču ir jau arī tādi, kas nav vakcinēti, bet tādū ir maz, viņiem lasāmvielu izlieku pie durvīm.

Dienā bibliotēku apmeklē aptuveni seši cilvēki. Citu dienu vairāk, citu mazāk, bet pēc «lokdauna» bija vairāk, jo cilvēki bija noilgojušies pēc lasīšanas. Bieži iegriežas arī bērni, jo preti ir skola. Viņiem ir jālasa, un viņi nāk, arī skola mūs ļoti atbalsta, notiek ne-

pārtraukta, savstarpēja sadarbība.

Ja jūs man vaicājat, kas nāk visbiežāk, tad tie ir vecāka gada gājuma cilvēki, jo mūsupusē ir salīdzinoši maz jaunāku ļaužu, jo visi, kuri beidz skolu, aiziet, reti kurš paliek Penkulē un tās apkaimē. Tas ir skumīgi, bet saprotami.

Mūsu pensionāri ir ļoti rosigi. Kopā ar Penkules pagasta senioru klubīņu «Sarmas» un Dobeles novada Sociālā dienesta atbalstu pa spējām realizēt projektu «Tikšanās vieta – dārzs», ko izveidojām pavasarī. Tajā pašā reizē ieguvām dažādas grāmatas par dārzkopību – tomātu audzēšanu, stādiem un citas. Projekts bija sadalīts. Proti, maijā uzzinājām daudz ko jaunu par stādiem un dēstiem, vēlāk – dāļdārzniecību, un divas nodarbības norisinājās arī šeit, bibliotēkā. Projektu izdevās realizēt, taču plānojam arī citus, kas tomēr nesanāca, - skaidroja Maruta.

Kas lasītājiem «iet pie sirds», un šādi tādi jaunumi

«Zemgale» vaicāja, kāda veida literatūra vietējiem vislabāk tiek, Maruta atbildēja:

- Viscieņītākā ir daiļliteratūra, un ļoti populāri kļūst latvie-

Izstāde «Ar putniem...».

šu rakstnieki. Kaut kādu iemeslu dēļ agrāk tas nebija tik ļoti novērojams, laikam tāpēc, ka vietējie rakstnieki ir sarosījušies. Populāras ir Leldes Kovaļovas grāmatas.

Tāpat «Zemgalei» interesēja, ar ko var palīties Penkules bibliotēka.

- Nekas tāds īpaši jauns un grandiozs nav noticis zināmu iemeslu dēļ, taču varu atklāt, ka bērni piedalās «ZOOM» lekcijās, kur saņem informāciju par grāmatām. Es pati šajā platformā mācos, proti, papildīnu zināšanas dažādās jomās, piemēram, 3D e-GRĀMATU bibliotēkas un Letonikas Lasītavas e-grāmatas publisko bibliotēku lietotājiem, digitālajā bibliotēkā, medijpratībā, dažādu grāmatu atvēršanas svētkos.

Man ir liels prieks, ka bibliotēkas telpas ir izremontētas. (Nopūšas) Atceros, kā es agrāk strādāju... Kā bija, un kā ir šobrīd, nevar salīdzināt! Līdz ar remontu tika paplašinātas arī bibliotēkas telpas, - uzsvēra vadītāja.

Bibliotēku bieži rotā krāšņas izstādes

- Reizi mēnesī mainām lasītavas izstādi. Šobrīd apskatāma mūsu kolēģes Sandras Kazimīraitēs-Eglītes foto izstāde «Ar putniem...», kas ir veltījums Dobeles pagasta simtgadei un Aizstrautnieku bibliotēkas piedesmit gadiem. Šīs fotogrāfijas ir skaistas, un arī vietējiem tās ļoti patīk. Iepriekš bija apskatāma Dzintras Pirāgas darinājumu izstāde, kur viņa neliedza apskatīt savus radītos veikumus no pērlītēm. Viņa visu ko dara, gan ada, gan veido katlu paklītnišus no akmeņņipiem, gan daudz ko citu, - skaidroja Maruta.

Bildēs attēlotās dzīvās radības ir redzamas dažādās dzīves situācijās, kas liecina par autores

milzīgu pacietību un lielu saikni ar dabu. Apskatīt var gan putnus, gan dažādus citus kustoņus, tāpēc radās jautājums – kāpēc izstādei tapis šāds nosaukums?

- Tas ir Sandras pašas izdomāts nosaukums. Viņa ir liels dabas cilvēks, un, ko svarīgi pieminēt – penkulniece. Viņa šeit ir uzauzusi, mācījusies, un viņas mamma joprojām šeit dzīvo. Foto pārsvārā tapuši pie viņas – Aizstrautnieku bibliotēkas apkārtnē, - uzsvēra bibliotēkas vadītāja.

Jāizmanto tehnoloģiju sniegtās iespējas

Jāsaka, ka šobrīd dzīvojam brīnumainā laikmetā, kur tehnoloģijas, strauji attīstoties, sniedz mums dažādas iespējas. Šobrīd sasniedz savu mērķauditoriju, neizmantojot interneta vidi vai veicot kādu citu tiešsaistes aktivitāti, ir gandrīz neiespējami. Tam piekrit arī Maruta, tāpēc arī viņa meklē risinājumus, kā izstādes un citas aktivitātes spētu apskatīt tie, kuri dažādu iemeslu dēļ to nevar izdarīt klātienē.

- Mēs veidojam arī virtuālās izstādes, kas ir apskatāmas mūsu mājaspapē. Darbojos, veidojot dažādus materiālus, kā arī informāciju par jaunākajām grāmatām ievietoju virtuālajā vidē, jo citādāk nevar. Ir jābūt mūsdienu un jāizmanto šī brīža iespējas. Proti, lauku cilvēkiem ir grūtāk, jo ne visiem ir pieejami datori un internets, taču, novērojot šī brīža situāciju, ka no šeit esošajiem trīs datoriem izmantots tiek tikai viens, jāsecina, ka gan šīs iekārtas, gan telefoni ir pieejami lielākajai daļai pagasta ļaužu... Agrāk mums bija, ja pareizi atminos, astoņi vai desmit. Spēlītes bērni spēlēja tālruņos. (Smejas) Tagad tāds laikmets, - atklāja iestādes saimniece.

Īpašs bērnu stūrītis

Bibliotēkā ir izveidots neliels bērnu stūrītis, kur, lieki netraucēti, bērni var darīt savas lietišas, un bibliotēkas saimniece skaidroja, ka bērniem tur ļoti patīk. Nav jau arī nekāds brīnumš, jo, kaut arī tajā ir maz vietas, «Zemgalei» šķita, ka tieši tas piešķir mājīguma sajūtu, un tāpēc bērniem atršanās tur tīri labi «iet pie sirds».

- Izveidojām bērnu stūrīti, lai gan tas ir mazs, jaunākajai paaudzei ļoti patīk. Žēl, ka bērni nāk, vēlēdamies pavadīt laiku stūrītī, uzspēlēt futbolu (galda futbolu), bet jāliedz viņiem šī iespēja, - sašutumu pauda Maruta.

Tāpat ir padomāts arī par to, lai bērni ātri un viegli spētu uzzināt, par ko ir katra grāmata:

- Viņi man bieži vaicā – par ko ir šī grāmata, par ko ir tā? Tad nu, tā teikt, lai atvieglotu dzīvi, uz katras grāmatas vāka salīmēju punktiņus, un tiem ir piešķirta nozīme – spriedze, detektīvs, šausmas... To paveicu pandēmijas laikā, kad nevarēja apkalpot klientus. Tāpat atlika laika pārskatīt fondu, norakstīt vecās grāmatas un veikt dažādus citus darbus, - «Zemgalei», izvadājot pa bibliotēkas telpām, atklāja bibliotēkas saimniece.

Uzreiz radās jautājums – kā notika bibliotēkas darbs pandēmijas pašā «zenītā»?

- Šajā «lokdaunā» bija jānāk uz darbu divas reizes nedēļā, bet pāreju laiku jāstrādā no mājām. Man ļoti nepatīk šāds darbs. (Smejas) Laikam nemāku. Tomēr mājas ir mājas, šeit atnāku, zinu, kas man jāizdara, es atnāku strādāt, bet mājās kā jau mājās – jāpadara šis, un tas, nepārtraukti tiek novērsta uzmanība, - skaidroja iestādes vadītāja.

Reičela Āboliņa
Autores foto

Omulīgais bērnu stūrītis.

Avots: Zemgale

Datums: 30-11-2021

Izdod Daukstu pagasta kalendāru

Staru bibliotēka ir izveidojusi nākamā gada kalendāru, kurā teksta autori, fotogrāfi un sponsori ir Daukstu pagasta cilvēki.

Šogad Staru bibliotēkai aprit 55 gadi, tāpēc Staru bibliotēkas vadītāja Sarmīte Stupāne ļoti vēlējas radīt kaut ko paliekošu, un viņai radās ideja par sienas kalendāru. Sarmīte ir ļoti priecīga un pateicīga, jo, lai ideju realizētu, atsaucās daudzi cilvēki, kas saistīti ar Daukstu pagastu.

Kopumā kalendāra veidošanā iesaistījās aptuveni 30 cilvēki. "Atsaucās pat no Anglijas, arī no Raiskuma. Patik, ka iesaistījās gan jaunie, gan seniori. Patiess prieks, ka atsaucās no Daukstēm, Krapas, Elstēm, Stariem. Tas ir tik skaisti, ka viss pagasts iesaistījās, lai kalendārs taptu!" stāsta Sarmīte.

Viņa neslēpj, ka sākotnēji vienā mirklī "rokas nolaidušās", jo trūcis finansējuma šīs idejas realizēšanai. "Bet labiem darbiem pat debesis sadodas rokās, un istajā mirklī atradās cilvēki, kuri palīdzēja finansiāli. Viņi teica: tu dari labu darbu, mēs tevi atbalstīsim. Par to bija ļoti liels prieks!" ar smaidu atmiņas Sarmīte un saka īpašu palīdzības sponsoriem: Andrim Do-

STARU BIBLIOTĒKAS VADĪTĀJA Sarmīte Stupāne priecājas, ka viņas iecere par Daukstu pagasta 2022. gada kalendāru ir guvusi atbalstu. Vienu kalendāra eksemplāru viņa uzdāvināja arī "Dzirkstelei".

ņukam, Mārtiņam Neilandam, Aigaram Mednim, Gulbenes novada pašvaldībai (Staru kultūras nama vadītājam Edijam Frīdenbergam un Staru bibliotēkai), kā arī šoferiem Valdim Puriņam un Jānim

Morozam, kas kalendārus atveda no Rīgas.

Tirāža ir 100 kalendāri. Tos saņems čaklākie bibliotēkas lasītāji, un, kā stāsta Sarmīte, pirmie jau tos saņēma uz valsts svētkiem. "Ir

arī doma iespēju robežās satikties kopīgi ar dzejoļu rakstītājiem un fotogrāfiju autoriem," piebilst Sarmīte. 📖

- Inita Savicka

Avots: Dzirkstele

Datums: 23-11-2021

ANDRA OZOLA

Veltījums bibliotekāriem visā pasaulē

Kādas asociācijas jums izraisa vārds "bibliotekāre"? Nopietna kundzīte kostīmiņā, kura savu darba laiku pavada gaišās un siltās telpās? Un ceļojošā bibliotēka? Domājat, ka tas ir bibliobuss? Nekā tamlīdzīga. Bibliotekāres var būt arī jaunas un bezbailīgas sievietes, kuras nebaidās jāt ar zirgiem augstu kalnos jebkuros laika apstākļos un grāmatas lasītājiem nogādāt seglu somās. Un izrādās, ka grāmata var būt arī slepkavības ierocis...

Izsmalcinātā un elegantā Alise ir pieņēmusi impulsīvu lēmumu un apprecējusies ar glīto amerikāni Benetu van Klivu. Vēloties aizbēgt no garlaicīgās dzīves dzimtajā Anglijā, viņa pārceļas uz Ameriku. Tomēr dzīve Kentuki mazpilsētā nelīdzinās cerētajam, turklāt vēl

nākas sadzīvot ar valdonīgo vīrātēvu. Tāpēc, izskanot aicinājumam pievienoties Eleonoras Rūzveltas ceļojošajai bibliotēkai, Alise līdz ar piecām citām sievietēm enerģiski iesaistās projektā, lai apkaimes trūcīgajiem cilvēkiem piegādātu lasāmvielu. Šis darbs nozīmē pavadīt garas stundas ceļā zirga mugurā, un jaunām sievietēm tā ir liela uzdrīkstēšanās. Lai gan nākas pārvarēt dažādus pārbaudījumus un aizspriedumus, viņas turpina pildīt savu pienākumu un nogādā grāmatas un žurnālus cilvēkiem, kuriem to nekad nav bijis, tādējādi mainot viņu dzīves.

"Pēc laika atskatoties pagātnē, Alise atcerējās janvāri kā vistumšāko mēnesi. Dienas bija pavisam īsas un ledusaukstas; biblio-

tekāres lielākoties jāja piķa melnā tumsā, augstu saslējušas apkakles un ietinušās tik daudz drēbju kārtās, cik vien iespējams, lai būtu silti un vienlaikus varētu arī pakustēties. Ļaudis, ko viņas apciemoja, bieži vien bija pārsaluši, bērni un vecie ļaudis satuntuļojušies kopā tupēja gultās, daži no viņiem klepoja, daudziem bija sarkanas acis, un tās asaroja no aukstuma. Tomēr, sasēduši ap pusizdzisušajiem pavardiem, visi izmisīgi gaidīja kādu izklaidi un ļāvās cerībām, ko laba grāmata varēja viņiem sniegt. Grāmatu

nogādāšana kalniešu ģimenēm nenoliedzami bija kļuvusi grūtāka, jo ceļi bieži vien bija neizbraucami un neizjājami, zirgi kļuva dzīvajā sniegā un slidēja uz stāvajām, ledus klātajām takām."

"Zvaigžņu dāvatāja" ir uz patiesiem notikumiem balstīts romāns, aizkustinošs vēstījums par sieviešu draudzību un lojalitāti, cilvēcību un patiesu mīlestību, un tam ir lemts kļūt par mūsdienu klasiku. Tas ir dramatisks un aizraujošs stāsts, kurā netrūkst ne mīlestības, ne kaisles, ne skumju, sēru un nāves.

DPA Ceļojošo bibliotēku programma darbojās no 1935. līdz 1943. gadam. Aktīvās darbības periodā ar šīs bibliotēkas palīdzību grāmatas saņēma vairāk nekā simts tūkstoši lauku iedzīvotāju. Kopš tā laika neviena tamlīdzīga programma nav tikusi izveidota. Kentuki austrumu daļa joprojām ir viena no nabadzīgākajām un skaistākajām vietām ASV.

Sadarbībā ar apgādu "Zvaigzne ABC"

ZVAIGZNE ABC

Avots: Zemgales Ziņas

Datums: 02-12-2021

Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā skatāmi unikāli stikla pūtēju darbi

No 1. decembra līdz 29. janvārim Līvānu novada Centrālās bibliotēkas apmeklētāji varēs skatīt unikālus Līvānu stikla un amatniecības centra stikla pūtēju Aleksandra Logvina un Valērija Veisa dažādu formu izstāžu darbus.

Pēc Līvānu stikla fabrikas slēgšanas 2008. gadā toreizējā Latgales mākslas un amatniecības centrā 2016. gadā tika izveidota stikla pūšanas darbnīca, kurā darbu sāka pieredzējuši stikla pūtēji Aleksandrs Logvins un Valērijs Veiss. Meistaru prasmīgajās rokās top krāsaini un mirdzoši stikla izstrādājumi gan suvenīriem, gan praktiskam pielietojumam. Šobrīd Līvānu stikla un amatniecības centrā (LSAC) interesenti var aplūkot un iegādāties Aleksandra Logvina un Valērija Veisa izgatavotos dažādu izmēru oriģinālus darbus, sākot no mazo formu suvenīriem – putnu un dzīvnieku figūriņām, ziediem, krājkasītēm, vidēja izmēra traukiem, līdz pat dažādām liela

Stikla pūtēji Aleksandrs Logvins un Valērijs Veiss.

Publicitātes foto

izmēra vāzēm. Katrs izstrādājums ir unikāls, jo tiek radīts bez iepriekš sagatavotām formām. Meistari sadarbojas arī ar māksliniekiem, stikla izstrādājumus realizējot arvien jaunas idejas.

Izstādes laikā tiks de-

monstrēta arī jaunā īsfilma «Stikla pūšanas tradīcija Līvānos», kur skatītājiem piedāvāts ieskats Līvānu stikla tapšanas procesā. Līvānu stikla fabrikas bijušie stikla pūtēji dalīsies atmiņās par savām darba gaitām un fabrikas bijuša-

jiem ziedu laikiem.

Stikla pūšanas tradīcija Līvānos ir iekļauta Latvijas nemateriālo kultūras vērtību sarakstā.

Maija DZIESMA,
LSAC mārketinga
speciāliste

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 30-11-2021